

آشنایی با نحوه معاملات آتی طلا در بورس دبی

تهیه و ترجمه:

احمد رضایی

مجری طرح آتی

معاملات آتی در بورس طلای دبی بصورت الکترونیکی انجام می شود که شرح کامل آن در بخش قوانین و مقررات بورس DGX درج گردیده است. به منظور آشنایی کلی با رویه معاملاتی بورس فوق، نحوه معامله آتی و روش اجرایی آن در ادامه مختصراً توضیح داده می شود.

انتخاب کارگزار

کارگزار طبق شرایط بورس انتخاب و پس از تأیید وی مجاز به معامله از طرف سرمایه گذار می شود. اسامی کارگزاریانی که مجاز به معامله در بورس هستند در سایت قرارداد شده است. یک عضو کارگزار بورس واسطه ای بین سرمایه گذار و بورس می باشد. نقش یک کارگزار که دارای شرایط کارگزاری است بعنوان برنامه ریز مالی و راهنمای مشتری می باشد. کارگزار لازم است دارای توانائی و درک سرمایه گذاری و نیازهای معاملاتی مشتری باشد و اطلاعات لازم را جهت به کمک مشتری در دست یابی به اهداف سرمایه گذاری در اختیار وی قرار دهد. سرمایه گذار ویا معامله گر قبل از انتخاب کارگزار باید تلاش سختی نسبت به شناخت توانایی مالی کارگزار پیدا نماید زیرا اعتبار یک کارگزار در بازار مانند انتخاب یک دکتر یا حقوقدان می باشد.

کنترل مقررات اعضای کارگزاری

اعضای کارگزاران بورس طلای دبی توسط قوانین بورس ، قوانین اتاق پایپای و مقررات تهیه شده توسط مقامات بورسهای کشور امارات تحت کنترل می باشند. کارگزاران می بایست مجوز لازم را جهت انجام فعالیتهای کارگزاری در بورس طلای دبی از مقامات فوق دریافت نموده باشند.

تعهدات اعضای کارگزاران

بعضی از وظایف مهمی که اعضای کارگزاران نسبت به سرمایه گذاران دارند عبارتند از:

- قبل از شروع یک معامله، قراردادی بین کارگزار و مشتری جهت اجرای معامله تنظیم گردد.
- توافق و امضای بیانیه ریسک توسط مشتری و نگهداری یک نسخه از آن نزد کارگزار و توضیح ریسکهای موجود در انجام معاملات مشتقه (آتی) توسط کارگزار
- بررسی وضعیت توانایی مالی مشتری قبل از ورود او در انجام معامله
- انجام دستورات مشتری مگر اینکه دستورات وی مخالف قوانین بورس، اتاق پایاپای، مقررات دولتی و یا قوانین مربوطه دیگر باشد.
- محرمانه نگهداشتن معاملات و موقعیت معاملاتی مشتری
- تأیید معاملات انجام شده مشتری از طرف وی تا پایان زمان قرارداد.
- انجام سفارشات مشتری به همان شکلی که سفارشات را دریافت نموده است.
- ترتیب دادن یک حساب مخصوص جداگانه (segregated client Account) جهت کلیه پولهایی که از مشتریان دریافت می نماید. تمام واریزها و برداشتها از حساب مذکور باید کاملاً طبق مقررات بورس انجام پذیرد.
- دادن اطمینان به بورس مبنی بر اینکه هیچگونه تعهدی از مشتریان (دارندگان حساب) خارج از حساب معاملاتی مذکور آنان در بورس اخذ نگردیده است.
- سپرده ها: اخذ سپرده از مشتری طبق دستورالعمل بورس انجام گیرد. ضمناً ممکن است کارگزار بدلیل ارزیابی ریسک مشتری و اعتبار کم وی، بیش از مقررات بورس از وی سپرده اخذ نماید.

حقوق کارگزاران :

برخی از حقوق کارگزاران عبارتند از:

- حق هزینه کارگزاری شامل خدماتی است که برای مشتری انجام می دهد. بورس طلای دبی نرخ ثابتی برای خدمات کارگزاری تعیین ننموده است.
- اخذ سپرده از مشتریان

- معلق نمودن و ختم موقعیت معاملاتی مشتریان هنگام عدم توانایی در پرداخت
- پرداخت بدهیها و دیون مشتری: کارگزار از طرف مشتری کلیه سپرده ها ، هزینه ها، زیانها و غیره را که در اثر انجام معامله وی بوجود آمده را می پردازد.

تکمیل فرمهای درخواستی:

موافقت نامه کارگزار و مشتری:

هنگامی که یک مشتری تصمیم به انتخاب کارگزار گرفت. گام بعدی تکمیل فرم قرارداد قانونی با کارگزار که موسوم به «قرارداد مشتری و کارگزار» است، می باشد.

این قرارداد بعنوان دستور العملی است که کارگزار باید آن را توسط مشتری تکمیل و طرفین آن را امضاء نمایند.

کارگزاران بدون تکمیل و امضای فرم مذکور توسط مشتری حق انجام هیچگونه معامله ای را برای وی ندارند.

فرم قرارداد مذکور شامل حقوق گوناگون و تعهدات طرفین می باشد.

پیشنهاد می شود مشتریان قبل از امضای قرارداد، مندرجات آن را مطالعه و پس از تطبیق با شرایط مذکور آن را امضاء نمایند.

فرم هویت و شناخت مشتری :

فرم مذکور شامل اخذ اطلاعات کامل شخصی از مشتری طراحی شده است. این فرم بعنوان مدارک شناسائی مشتری برای بورس و مقامات قانونی دیگر مورد استفاده قرار می گیرد.

اطلاعات این فرم شامل : اطلاعات ضروری درباره مشتری مانند هویت شخصی، وضعیت حساب بانکی، میزان توانایی ریسک معاملاتی ، وضعیت مالی، منابع درآمدی ، تعداد کارمندان، سن، اهداف سرمایه گذاری وی و غیره می باشد.

بیانیه ریسک:

معامله مشتقه کالایی (آتی) برای افرادی که دانش استفاده از آن را بطور جدی داشته، سودمند است. از این رو ریسکهای مالی ذاتی در این معاملات وجود دارد. بیانیه ریسک برخی از ریسکهای عمومی معاملات آتی را آشکار می نماید. معاملات مذکور برای همگان سودمند نیست، لذا سرمایه گذارانی که قصد چنین معاملاتی را دارند باید اسناد و مدارک مربوطه را بررسی و ریسکهای گوناگون آن را بشناسند. مشتریان باید درک بهتر این نوع معاملات، با کارگزاران مشورت نمایند. لازم است مشتری بالقوه بیانیه ریسک را مطالعه و پس از امضاء همراه با فرم هویت مشتری تحویل کارگزار خود نماید.

چگونگی معامله آتی در بورس دبی:

انجام معامله در بورس فوق بصورت الکترونیکی صورت می پذیرد. کارگزار از طریق محل یا ایستگاه معاملات الکترونیکی که در محل کار او نصب شده است به سیستم معاملاتی بورس متصل می شود. ارتباط و اتصال کارگزار از طریق ایستگاه معاملات به سیستم معاملاتی بورس به شکل اینترنت و خطوط اجاره مخابراتی و غیره برقرار می شود. پس از تکمیل اسناد توسط مشتری و سپردن ودیعه مورد نیاز نزد بورس که بعداً توضیح داده می شود از طریق کارگزار بورس آماده ارائه سفارش به کارگزار و انجام معامله می گردد.

کارگزار یک کد یکتا برای مشتری اختصاص می دهد.

مشتری به کارگزار دستور انجام معامله را به طرق زیر می دهد:

- مشتری برای دستور خرید یا فروش یک کالا بصورت معاملات آتی با روشهای گوناگونی مانند: تلفن، ایمیل یا با مراجعه حضوری در اداره کارگزار وارد مرحله معامله خواهد شد. سپس کارگزار سفارش مشتری را از طریق سیستم الکترونیکی خود به همراه کد یکتای مشتری وارد سیستم بورس می نماید.

- ممکن است مشتری متعاقب آن از کارگزار درخواست متصل شدن به سیستم الکترونیکی بورس از طریق منزل خود، اداره یا هر مکان مورد دلخواه خود را بنماید. کارگزار برای ایجاد چنین تسهیلاتی از مشتری هزینه های مربوطه را دریافت و سپس آنها را نصب خواهد کرد.

روش انجام معامله توسط کارگزار:

بورس پس از انجام معامله، تأییدیه آن را از طریق سیستم الکترونیکی به کارگزار سفارش دهنده ارسال خواهد نمود. کارگزار مذکور نیز انجام معامله فوق را به اطلاع مشتری خواهد رساند. گرچه طبق مقررات بورس اعلام شده است که کارگزار تأییدیه معامله را طی روز بعد به اطلاع مشتری برساند ولی کارگزاران جهت ارائه خدمات بهتر تأییدیه های مذکور را یا بلافاصله پس از انجام معامله یا در پایان همان روز به اطلاع مشتری می رسانند.

نحوه پرداخت سپرده ها:

بورس سیستم مدیریت ریسک پویا و سختی را به اجرا در می آورد. بورس اجرای معاملات را از طریق سیستم الکترونیکی خود تأیید می نماید. در حالتی که یکی از کارگزاران نسبت به ایفای تعهدات خود یعنی پرداخت و یا تحویل کالا قصور ورزد، بورس اطمینان می دهد که این قصور تأثیری برطرف معامله گر نخواهد گذاشت. سیستم سپرده گذاری بخش جدایی ناپذیر چنین سیستمی است. شرکت کننده در بازار ملزم به رعایت پرداخت سپرده ها بعنوان دستور العمل اجرایی می باشد. سلسله مراتب وصول سپرده ها عبارتند از:

- اتاق پایاپای بورس که بطور کامل زیر مجموعه بورس می باشد، سپرده ها را از لایه اصلی (اولیه (یعنی از عضو اتاق پایاپای دریافت می نماید.
- اعضای اتاق پایاپای به نوبه خود چنین سپرده هایی را از کارگزاران و معامله گران دریافت می نمایند.

• اعضای کارگزار نیز چنین سپرده هایی را از مشتریان دریافت می نمایند.¹

1- عضویت در بورس دبی به سه شکل زیر می باشد:

- 1) عضو کارگزار: این گروه حق معامله در تمام بخشهای عملیاتی که توسط بورس تعیین گردیده را دارا می باشند. آنان مجاز به معامله برای خود یا از طرف مشتریان می باشند. لازم است این گروه دارای حداقل سرمایه ای که توسط بورس تعیین گردیده و دارای شرایط و مقررات تعیین شده از طرف بورس باشند.
- 2) عضو معامله گر: این گروه مجاز به معامله در برخی از کالاهایی که توسط بورس اعلام شده، می باشند. این گروه فقط برای خود معامله می نمایند.
- 3) عضو اتاق پایاپای: گروه سوم ترکیبی از دو گروه فوق می باشند. آنان می توانند بعنوان معامله گر برای موسسات، بانکها و نهادهای دیگر در بورس معامله نمایند و تسویه معاملات را انجام می دهند.

انواع سپرده های قابل پرداخت:

سپرده اولیه:

طبق دستور بورس مبلغی بعنوان سپرده اولیه برای هر قرارداد تعیین و معمولاً در مقایسه با کل مبلغ کالا، میزان کمی می باشد (مشخصات قرارداد نیز توسط بورس تعیین گردیده است) برای نمونه، سپرده اولیه قابل پرداخت برای یک قرارداد آتی طلا به مبلغ کل 20800 دلار معادل 650 دلار (حدود 4٪) می باشد.

لازم است سپرده اولیه از طرف مشتری یا بصورت پیش پرداخت و یا همزمان با دستور سفارش خرید (فروش) صورت پذیرد.

سپرده تحویل:

این سپرده در ادامه توضیح داده می شود.

بروز رسانی حساب مشتری:

یکی از موارد معاملاتی در بورس انجام تسویه روزانه (دریافت سود / زیان) توسط مشتری می باشد.

چنانچه مشتری پس از استخراج و تعیین قیمت تسویه که در پایان معاملات روزانه توسط بورس مشخص می شود، سود برده باشد، سود مربوطه از کانال عضو کارگزار به حساب وی واریز می گردد.

رویه فوق در مثال زیر توضیح داده می شود:

فرضاً یک مشتری پس از پرداخت سپرده اولیه به مبلغ 650 دلار در ماه آوریل یک قرارداد آتی (32 اونس طلا) را برای ماه جون خریداری می نماید.

قیمت خرید هر اونس طلا 595 دلار می باشد و قیمت تسویه هر اونس 605 دلار تعیین می گردد در نتیجه مشتری مذکور در هر اونس 10 دلار سود برده است.

لذا در تاریخ 7 آوریل مبلغ 320 دلار از طرف بورس به حساب بستانکاری مشتری واریز می گردد:

$$605 - 595 = 10 \quad \text{دلار سود هر اونس}$$

$$32 \times 10 = 320 \quad \text{دلار سود یک قرارداد}$$

چنانچه قیمت قرارداد فوق در روز 7 آوریل به 593 دلار کاهش یابد، در نتیجه ضرری معادل 12 دلار در هر اونس نسبت به قیمت تسویه روز قبل شامل مشتری خواهد گردید یعنی:

$$605 - 593 = (12) \quad \text{دلار زیان هر اونس}$$

$$32 \times 12 = (384) \quad \text{دلار زیان یک قرارداد}$$

لذا لازم است مشتری مبلغ 384 دلار به حساب بورس واریز نماید. براساس دستورالعمل بورس ، کارگزار موظف است سپرده های مشتریان را قبل از انجام سفارشات بعدی وی دریافت نماید. کارگزار بطور طبیعی از مشتری می خواهد که پیشاپیش سقف سپرده اولیه خود را بروز رساند. کارگزار می تواند مبلغ سپرده اولیه بیشتری را بمنظور پوشش ریسک مشتری نزد بورس بگذارد

سپرده تحویل کالا (Delivery Margin)

بدلیل نوسانات قیمت طلا، در صورتیکه قرار باشد تحویل طلا به مشتری صورت گیرد، لازم است طرفین معامله علاوه بر پرداخت سپرده های تعیین شده نسبت به واریز سپرده تحویل کالا نیز اقدام نمایند لذا اخذ سپرده تحویل کالا علاوه بر سپرده اولیه و سپرده های مخصوص دیگر بوده که توسط

بورس تعیین و از مشتری دریافت می شود و مربوط به وقتی است که قراردادی وارد دوره زمانی خاص تحویل می شود.

برای مثال دوره زمانی خاص تحویل برای قراردادهای آتی که در ماه جون منقضی می شوند از تاریخ پایان ماه قبل تا پنجم ماه بعد می باشد. در عمل بدین صورت است که اگر یک مشتری تصمیم به نگهداشتن موقعیت باز معاملاتی خود تا تاریخ تحویل را داشته باشد، لازم است سپرده تحویل را نزد کارگزار خود واریز نماید.

برای مثال میزان سپرده تحویل برای یک قرارداد آتی طلا 1920 دلار می باشد ، لذا کل سپرده به شکل زیر محاسبه می شود:

کل سپرده دریافتی = سپرده تحویل + سپرده اولیه

$$480 + 1920 = 2400 \quad \text{دلار}$$

استراتژی معامله گر آتی:

مشتری در بورس می تواند هر قراردادی را با تاریخهای سررسید متفاوت نسبت به یک کالا انتخاب نماید برای مثال 6 قرارداد لیست شده برای دوره یکساله به شرح زیر در بورس در هر لحظه آماده معامله است:

- قرارداد فوریه

- قرارداد آوریل

- قرارداد جون

- قرارداد اوت

- قرارداد اکتبر

- قرارداد دسامبر

مشتری براساس پیش بینی وضعیت قیمت در بازار آتی کالا، در آینده می تواند آنها را انتخاب نماید.

برای مثال چنانچه مشتری پیش بینی یک حرکت برجسته ای در قیمت‌های طلا در ماه اوت داشته باشد، او نسبت به فروش یا خرید قرارداد آتی براساس درک خود از وضعیت قیمت در بازار اقدام خواهد نمود.

قراردادهای باز و دوره تحویل:

لازم است مشتری پیش از انقضای یک قرارداد، نسبت به موارد زیر اقدام نماید:

- موقعیت قرارداد باز خود را مختومه نماید.
- موقعیت قرارداد باز خود را به قراردادهای ماه‌های بعدی تغییر دهد.
- نسبت به تحویل دادن یا تحویل گرفتن کالا براساس موقعیت معاملاتی خود یعنی در وضعیت خریدار (long) یا وضعیت فروشنده (short) تعیین تکلیف نماید.

برای مثال چنانچه، یک مشتری در موقعیت خرید 10 قرارداد آتی طلا برای ماه جون می باشد، بداند که قرارداد ماه جون در پنجم جون منقضی می شود بهرحال دوره زمانی خاص تحویل قرارداد از تاریخ پایان ماه قبل شروع خواهد شد.

چنانچه یک خریدار علاقه ای به دریافت طلا نداشته باشد، لازم است موقعیت قرارداد باز خود را قبل از دوره زمانی 5 روزه خاص تحویل مختومه نماید.

در این مثال مشتری (خریدار) شرایط متفاوت زیر را پیش روی خود دارد که می تواند هر یک از آنها را انتخاب نماید:

1- با فروش تمام 10 قراردادی که در دست دارد، موقعیت معاملاتی خود را می بندد.

یا:

2- دو موقعیت قرارداد ماه جون خود را بفروش رسانده و پرونده آن دو را می بندد و هشت

قرارداد باقی مانده خود را برای ماه جون بصورت فروش همزمان و خرید برای ماه اوت

تغییر می دهد.

در این وضعیت گرچه او کلیه موقعیتهای معاملاتی خود را در ماه جون خاتمه داده است ولی یک موقعیت جدید برای قرارداد ماه اوت بنفع خود باز کرده است.

یا:

3- بخشی از موقعیت معاملاتی خود را با فروش سه قرارداد برای ماه جون مختومه و بخشی دیگر شامل سه قرارداد را بطور همزمان فروخته و سه قرارداد برای ماه اوت خریداری می نماید و 4 قرارداد طلا برای ماه جون را جهت تحویل گرفتن در دست نگه می دارد.

یا:

4- جهت تحویل گرفتن طلا در خصوص تمام قراردادهای ماه جون خود موقعیت معاملاتی خود را تا تاریخ سررسید نگهداری می نماید.

مشتری در رابطه با تحویل کالا(طلا) باید نکات زیر را رعایت نماید:

- مشتری باید بدقت توجه نماید چنانچه قراردادی وارد دوره زمانی خاص تحویل(5 روز) مناقصه تحویل طلا می گردد، موظف است مبلغ سپرده تحویل را نسبت به موقعیت معاملاتی باز خود نزد کارگزار بسپارد.
- مشتری برای تحویل گرفتن طلا در تاریخ سررسید قرارداد، لازم است حداکثر تا تاریخ سررسید قرارداد، نسبت به واریز کل مبلغ مورد نظر معامله به حساب کارگزار اقدام نماید.
- هنگامی که یک مشتری درصدد نگهداری موقعیت معاملاتی فروش (short) خود تا سر رسید قرارداد بر می آید، لازم است طلای مورد معامله را طبق مقررات بورس و مشخصات قرارداد تحویل نماید.

تسویه مالی قرارداد

زمان اعلام تسویه توسط بورس یک روز پس از معامله است. برای مثال چنانچه معامله ای در

زمان T (دوشنبه) انجام شود، تسویه قرارداد و بروز رسانی حساب (Mark to Market) با بورس در

روز بعد T+1 (سه شنبه) باید انجام شود.

طبق برنامه بورس در خصوص دریافت و پرداخت حسابها لازم است کارگزار بدهی خود را قبل از ساعت 8 صبح روز بعد تسویه نموده و بورس نیز پرداختهای خود را به کارگزار بعد از ساعت 12 انجام خواهد داد.

این نکته قابل توجه است که دریافت و پرداخت بموقع وجه در بورس برای یکپارچگی و آرامش در بازار دارای اهمیت می باشد.

کارگزاران و اعضای اتاق پایپای ملزم به ایفای تعهدات خود در چارچوب تعیین شده توسط بورس می باشند. هرگونه تأخیر یا قصور در انجام تعهدات از طرف آنان منجر به قطع ارتباط معاملات الکترونیکی آنان خواهد شد. لذا مشتری باید توجه ویژه ای نسبت به تسویه بموقع تعهدات خود نزد کارگزار نماید و مبلغ بدهی خود را که باید به کارگزار پرداخت نماید بطور کامل و بموقع پرداخت نموده تا کارگزار وی توانایی ایفای تعهدات تسویه با بورس را داشته باشد.

از طرفی، یک مشتری می تواند طلب خود را از کارگزار در روز بعد از تسویه معاملات (T+1) دریافت نماید. یعنی پس از واریز وجه به حساب کارگزار از سوی بورس ، طلب مشتری قابل پرداخت است.

ممکن است دریافت و پرداخت وجه در طی زمان محدود روزانه که توسط بورس تعیین گردیده برای مشتری سخت باشد، لذا کارگزاران باید توجه داشته باشند که مبلغی بالاتر از سپرده های قابل پرداخت را از مشتریان دریافت و در حسابهای آنان سپرده نمایند.

تصمیم گیری کارگزار روی سپرده مشتری:

کارگزار می تواند پس از ورود مشتری جهت انجام معامله براساس اعتبار وی به تشخیص خود، میزان سپرده (بالاتر از نرخ مصوب) را تعیین نماید. مشتری بعد از سپرده گذاری مجاز به شروع معامله با کارگزار می گردد.

همچنان، اگر مقرر گردیده مشتری وجهی را از کارگزار دریافت نماید، او مجاز است نسبت به برداشت مازاد حساب خود نزد کارگزار اقدام نماید.

مشتری می تواند مادامی که مایل به معامله باشد ، حساب معاملات خود را نزد کارگزار فعال نگه دارد. چنانچه وی تصمیم به بستن حساب معاملاتی و برداشت وجوه خود دارد، لازم است کلیه تعهدات و بدهی های معاملاتی خود و نیز موقعیتهای معاملاتی خود را مختومه و بطور کامل با کارگزار تسویه نماید.

مراحل اجرایی معامله آتی در بورس طلای دبی :

1- فرایند ثبت نام مشتری

- 1-1- انتخاب کارگزار از فهرست کارگزاران مندرج در سایت بورس توسط مشتری
- 1-2- مراجعه مشتری به یک کارگزاری
- 1-3- تکمیل قرارداد(تفاهم نامه) بین مشتری و کارگزار توسط مشتری
- 1-4- امضای قرارداد توسط طرفین جهت برقراری امکان معامله
- 1-5- احراز هویت مشتری توسط کارگزار مبتنی بر آئین نامه ها و مقررات در مورد مشتریان

شامل:

- بررسی اطلاعات هویتی فرد یا شرکت
 - بررسی اعتبار مالی و گردش حساب های بانکی فرد یا شرکت
 - میزان و منابع درآمد
 - تعداد کارمندان شرکت
 - میزان پذیرش ریسک
 - هدف از حضور در بورس
- 1-6- امضا و اخذ تایید بیانیه ریسک توسط کارگزاری(در صورت تایید صلاحیت مشتری)
 - 1-7- تحویل مدارک، قرارداد و بیانیه ریسک تایید شده به کارگزاری
 - 1-8- اختصاص کد شناسایی یکتا به مشتری از طریق سیستم نرم افزاری بورس
- ### 2- انتخاب قرارداد و پرداخت سپرده
- 1-2- اطلاع رسانی قراردادهای آتی قابل معامله توسط بورس از طریق سایت
 - 2-2- انتخاب قراردادهای آتی توسط مشتری
 - 2-3- واریز سپرده اولیه به میزان قرارداد موردنظر (4 درصد مبلغ معامله) توسط مشتری به حساب کارگزار(حساب واسطه بین بورس و کارگزار که توسط بورس تعیین شده است)
- تبصره (1): کارگزار به منظور پیشگیری از مشکلات بعدی، معمولا در ابتدا سپرده اولیه بیشتری دریافت می نماید.
- ### 3- ثبت سفارش
- 1-3- ثبت سفارش خرید/فروش توسط مشتری به یکی از روش های زیر:
 - کارگزار از طرف مشتری سفارش خرید/فروش که از طریق تماس تلفنی، ارسال Email و یا مراجعه حضوری دریافت نموده است را در سیستم بورس ثبت می کند
 - ثبت سفارش خرید/فروش توسط مشتری با برقراری ارتباط مستقیم با سیستم بورس و پرداخت هزینه های مربوطه

4- انطباق و انجام معامله

1-4- انجام معاملات بصورت الکترونیک و اتوماتیک پس از انطباق (Match)

2-4- واریز سود معاملات به حساب کارگزار و یا برداشت زیان از حساب کارگزار

5- اعلام تایید معامله

1-5- ارائه تایید معامله از سوی بورس به کارگزار و یا مشتری بسته به اینکه سفارش توسط

کارگزاری و یا مشتری ارسال شده باشد. (طبق مقررات کارگزار باید تایید معامله را در روز

کاری بعد به مشتری اعلام کند ولی کارگزاری جهت تسریع کار و نشان دادن حسن نیت خود

معمولا بلافاصله پس از انجام معامله و یا حداکثر تا پایان همان روز به اطلاع مشتری می

رساند)

6- عملیات پایان روز

1-6- محاسبه قیمت تسویه قراردادها در پایان روز کاری معاملات آتی

7- واریز زیان و برداشت سود مشتریان

1-7- چنانچه مشتری در اثر زیان در معامله به بورس بدهکار شود باید مبلغ مزبور را تا قبل از

ساعت 8 صبح روز بعد به حساب کارگزاری (حساب واسط) واریز نماید.

2-7- چنانچه مشتری در اثر سود معامله بستانکار شود، روز بعد می تواند جهت دریافت سود به

کارگزاری مراجعه کند.

تبصره(2): عدم ایفای تعهد مشتری و کارگزار در خصوص معاملات انجام شده باعث قطع ارتباط با

سیستم معاملات الکترونیکی می شود.

8- مشتری می تواند تا قبل از هفته اول ماه انقضای قرارداد، به یکی از روش های زیر عمل نماید:

1-8- تسویه نقدی (Cash settlement): در صورت خرید / فروش به هر مقدار قرارداد،

موقعیت معکوس در معامله اتخاذ نموده و از بازار خارج شود

2-8- جابجایی قرارداد فعلی (Roll Over): چنانچه بخواهد در بازار بماند بطور همزمان اگر

موقعیت خرید دارد قرارداد خود را تبدیل به فروش می نماید و بلافاصله مجددا خرید می کند.

همچنین اگر موقعیت فروش دارد قرارداد خود را تبدیل به خرید می نماید و بلافاصله مجددا

فروش می کند.

9- تحویل: چنانچه تا قبل از هفته اول ماه انقضای قرارداد تسویه نقدی و یا Roll over ننماید فرایند

تحویل بصورت زیر انجام خواهد شد:

1-9- چنانچه خریدار یا فروشنده در نظر داشته باشد نسبت به تحویل اقدام نماید لازم است

علاوه بر سپرده اولیه، سپرده ای به نام سپرده تحویل (Delivery margin) در هفته اول ماه

سررسید قرارداد، به حساب کارگزار واریز نماید.

9-2- واریز مبلغ کامل معامله منجر به تحویل، توسط خریدار حداکثر تا قبل از تاریخ سررسید قرارداد

9-3- آخرین مشتری فروشنده ملزم به تحویل کالا به خریدار از طریق بورس می باشد.